

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUNEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Külföldre: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: Dr. Varga Lajos.
Felelős szerkesztő: Békásy Jenő.

Egyes szám ára 4 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

Barázdák.

Az ujonan kinevezett darabont-banda tagjai neveinek egyes betűiből jellegzetes szavakat szoktak összeállítani. Ez sem utolsó amelyet ma küldött be egyik olvasónk.

FEILITSCH
LÁNYI
FEJÉRVÁRI
KOVÁCSSEVICS
VÖRÖS
KRISTÓFFY
LUKÁCS.

Ha felülről lefelé olvassuk a vastagabb betűket, a kormányra nagyon is ráillik e szó: **sírások.** A magyar alkotmány sírásói bizony ők.

Még élénkebb a másik, amely a következő:

FEILITSCH
KRISTÓFFY
VÖRÖS
FEJÉRVÁRY
LÁNYI
KOVÁCSSEVITS
LUKÁCS

Az idők jele, hogy üdvözlések helyett ilyen ötletekkel fogadják az új „alkotmányos” kormányt.

*

Kötéllel fogják a főispánokat a darabontok és még sem akar kötélnek állani, aki valamire való ember. Meg van ennek is a magyarázata: *nem akar erkölcsi halott*

lenni senki. Nagyon elvetemedett alak lehet az, aki vállalkozni mer a nemzeti érzés letörésére, de különben is sejtí mindenki, hogy a darabont-kormány nem lesz hosszú életű.

Már a társadalmi bojkott (kizárás) megkezdődött a darabont-banda ellen. Sajnos, hogy olyan neves magyar írón kezdődött, mint Herceg Ferenc.

De azért jól van ez így. Ki kell zárni a darabontokat és császárzármadarokat minden társaságból. Sőt e kizárást a legszélesebb körben kell fogatosítani.

Bojkottálni kell az osztrák tiszteteket is, különösen a magyar nőknek. Boykottálni kell az osztrák ipart, sőt azokat a kereskedőket is, akik közvetítők a bécsi rongyoknak.

Az új cselédek.

Írta: **Barabás Béla.**

Meg van tehát az új kormány: A „legalkotmányosabb” király a nyakunkba varrta a „legparlamentárisabb” kormányt. Köszönjük Felséges Urunk atyai jószágát, dacára annak, hogy — nem kértünk belőle. Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy hova fog még fajulni ez az atyai gondoskodás!

Az embernek megáll az esze, és ökölbe szorul a keze, ha látjuk, hogy az ország törvényeivel és alkotmányai-val milyen gonosz játékot űznek Bécsben, és forr az emberben a düh, hogy

annyira gyámoltalanok vagyunk, miszerint mindez ellen csak a türelem fellegvárába való elvonulás az egyedüli védelem. A bécsi kamarilla pedig garázdálkodik erkölcsi és anyagi javainkban.

De nem is csoda, ha ezt teszi, hiszen szégyenszemre magyaremberek tucat számra állanak rendelkezésre, szolgalelkűen végrehajtani a nemzet ellen, a császár akaratát. Mert ki más uralkodik ma önkéntesen Magyarország felett, ki más mint egyedül a császár!

A Fejérváry Géza újbóli kinevezését kísérő „legkegyelmesebb” kézirat, a melyet Ferencz József irt alá, a „szent korona viselőjéről” mint harmadik személyről beszél. Ezzel szándékosan van kimutatva, hogy Magyarország-hoz nem a magyar király intézi a kéziratot, hanem kizárólag az osztrák császár. — Vajjon ki szerkesztette ezt a közjogunknak meg nem felelő irást, a mely tartalmában csak császári megnyilatkozást végez?

De hát császár ide, császár oda, — mindez másképen volna, ha nem állanának rendelkezésre hazaáruló magyar emberek, a kik nem törődve nemzeti érdekekkel, egyszerűen odaadják magukat öntudatos eszközként. Hogy kívánjuk mi az osztrák császártól, hogy tisztelje törvényeinket becsülje meg alkotmányunkat, mikor ugyanezt magyar emberek nem teszik meg.

Könnyű eltévedni . . .

Könnyű eltévedni
Hlatos erdőben!
Fűk között piroslík
A szamóca bőven;
Vadgalambok búgnak,
Lombok összesugnak,
Vége-hossza nincsen
A virágos utnak.

Amig kedvesünkkel
Ölelkezve járunk,
Harmatos homályban
Vezet édes párunk:
Szeme égbe néző,
A csókja ígöző,
Bűbájos lelkétől
Szabadulni késő!

De jaj mikor aztán
Egyedül maradtunk:
Az éjben a fű is
Megzörren alattunk,
Zaj kél a bokorbul,

Az ut egyre zordul,
Árva szívünk vissza
Már hiába fordul.

Rudnyánszky Gyula.

Az évforduló.

Gotard, a híres pénzfejelem, észre sem látszott venni vicomte d'Ambleuse kezét, a melyet az barátilag feléje tartott.

— Foglaljon helyet, vicomte ur — mondta aztán.

A vicomte felkacagott.

— Teringettét, kedves barátom! Hiszen az ön arca valóságosan olyan, mintha temetne. Brr! Még megfázom a hidegségétől. Nos, halljuk, mi a baj?

Gotard éles tekintete néhány percig mozdulatlanul szegződött a fiatal gavallórra, mintha össze akarná szedni az erejét, mielőtt a dologra térne. Azután egyszerre megszólalt:

— Vicomte ur, magamhoz kérttem önt ma, még pedig éppen a mai napra, hogy évfordulót ünnepeljek meg önrel. Emlékezzék csak vissza, fiatal ember . . . emlékezzék

vissza napról-napra . . . éppen három esztendeje ma, hogy ön a feleségem kedvese.

A vicomte meglepetésében felszökött ültéből és zavartan, de nem ijedten felelt:

— Rendelkezésére állok, uram!

A financier rövid mozdulattal elhallgattatta.

— Jól van, jól . . . Pillanatig sem kértelkedtem az ön bátorságában . . . és örvendek, hogy egyetlen szóval sem igyekezik tagadni azt, amit hiába is tagadna. Így legálább szép nyugodtan beszélhetjük meg azt, ami végezt magamból kérttem. Hallgasson meg.

Három éve tehát annak, hogy ön és a feleségem engem váknak vagy együgyűnek hisznek, a világ pedig nevetségesnek vél. Ön belopózott az én szentélyembe, hogy feladja a békémet, becsületemet és boldogságomat; mindazért cserébe pedig kifizetett azzal, hogy kedves barátjának nevez. Sem ön, sem a világ nem látta azt a mélyszégyen fájdalmat, amelyet én e három esztendőn végigszenvedtem és bizonyára alig találkoztam volna valaki, aki elhitte volna azokat az érveimet, amelyekkel ömagam előtt a gyalázatomat szépítgettem és visszafolyótam a féltékenység kitérésait magamban.

Óra, ékszer, ezüstnemű beszerzésnél a nagy-
közönség érdekeit
Debrecenben egyedül **Löfkovits** tarthatja szem előtt!

Mert a kik tárcát vállaltak a mostani kabinetben, azokban csak szolgáltság, hátatlás, nemzeti iránt és rossz akarat van. Ezek a kegyelmes urakká vedlett renegátok, egy hajító fára sem becsülik a törvényt, az alkotmányt, a nemzeti akaratot. Mert mi különbség van báró Fejérváry Géza és Haynau tábornagyok kormányzása között? Semmi. Mert az is, emez is, a korlátlan császári akaratnak végrehajtására vállalkoztak.

Csak hogy Haynau nyíltan, erőszakos, szuronyokkal, golyóval, akasztófával dolgozott ura nevében és parancsából, — míg emez alattomosan, alkotmányos álarccal, az elmék félrevezetésével, a lelkek megmetyélezésével, az érdekek és hiszág istápolásával és durva törvénytípással fog dolgozni, ugyancsak ura nevében és parancsából. Azonban mind a kettő egy célt szolgál, azt a gyalázatos célt, hogy lealázza, megtörje Magyarországot, hogy nemzeti önállóságából Ausztria tartományává súlyosza alá!

Ezt akarta, ezt akarja s akarni fogja az osztrák császár s ennek a lelketlen akaratnak szegődményesei nem szégyellik magukat magyar minisztereknek tekintetni!

Hová súlyodt ez a mi Magyarországnak és mivá lettek benne az emberek? Milyen előkelő helyet foglalnak el mi a világ nemzetei között, ha a letűnő századok alatt nem akadtak volna mindig hitvány lelkek, a kik megtagadták hazájukat, nemzetüket, családjukat, megtagadták még Istenüket is, csak hogy a jelennek muló erkölcsi és anyagi előnyeit élvezhessék.

Az elnyomatások és szenvedések könnyei között vigyorgó gyászvitéznek újra itt vannak, újra átveiték szerepüket s mint császári cselédek vállalkoztak is félrevezetett gazdájuk megmondolatlan akaratának végrehajtására.

Csak rajta! Tomboljátok ki magatokat, éreztesétek ezzel a nemzettel

gonosz hatalmatokat. Legyetek segítségére alkotmányos életünk agyonfojtásában a császári akaratnak és tegyete tönkre ennek a nemzetnek egyetlen erejét, egyetlen fegyverét, a királyi eskü szentségébe vetett hitét és bizalmát!

Csak menjetek végzetes utaitokon s kísérjen benneteket az elkeseredett nemzet minden átka!

Az osztrák ipar ellen.

Írta: Sugár Ottó.

Ebben a közgazdaságilag olyan meddő politikai zürzavarban azok, kik a nemzet szívének hurjain játszanak, megütöttek már minden hangot. Nincs a nemzeti büszkeségnek az az extázisa, mely ki ne csendült volna az ő beszédjükből, nincs a lelkesedésnek az a tirádája, melyet ne dobtak volna a nép közé. Az ellentállás ezernyi eszközeit ajánlották a nemzetnek, a mellyel megtörhetjük a hajhatalan Bécs hatalmát. Csupán egyetlenegy ellentállási módra nem oktatják a nemzetet és ez az, hogy bojkotáljuk az osztrák ipart!

Ha a politikai élet bajnokait a közgazdasági küzdelem folyásától oly mérhetetlen ür nem választaná el, tisztában volnának azzal, hogy az ilyen mozgalom megindítása az irányadó körök erkölcsi kötelessége. Kötelessége nemzeti szempontból és kötelessége a magyar ipar érdekében. A nemzeti küzdelem hatásos voltának egyik legnagyobb akadályja volt a közgazdasági háttér teljes hiánya.

Hogy mit hisz Bécsrőlünk, az nem a kérdés legényesebb része. A fődolog az, hogy szavunk súlyát, öklünk erejét csak akkor érzik meg, ha hadat izentünk az osztrák iparcikkék beözönlésének. Közel milliárd dal adózik ma Magyarország Ausztriának.

Olyan adó ez, melynek eltörléséhez nem kell sem azuralkodó elhatározása, sem a törvényhozás zavartalan működése. És mi mégis tovább cipeljük a nyakunkon ezt a jármót és nem látjuk be, hogy a ki lekötött kézzel forgatja a kardot, csak magamagát sebezheti meg? Ideje, hogy kijöjjünk ebből a Don Quijoteszrephöz, ideje, hogy véget vessünk ennek a szegénytelen állapotnak, mely annyit levon nemzeti küzdelemünk súlyából és értékéből. Vegyük figyelembe, hogy nem azok a lövegek sebeznek bennünket legjobban, melyeket az osztrák diplomácia zudít felénk,

hanem azok, melyek a bécsi gyárosok rak-táraiból hullanak ránk. Hadd folyon tovább a harc a fórumon, e felett ítélkezni nem a mi hatáskörünk, de ennek a harcnak legyen meg a maga logikai folytatása a közgazdasági életben is, mert a magánfogyasztás híján szűkölködő magyar ipart a teljes elsenyvedés veszélyei környékezik.

Kérdezzük mindezek után: hát nem utalja e a lelkiismeret szava a nemzeti küzdelem vezetőit arra, hogy némileg recompensálják a magyar ipart azokért a károkat, melyeket a politikai harcok folytán szenvedett? Kérdezzük, hát kártalanítják e mással, mint ha belesegítik természetadta jogainak élvezetébe és megszerzik neki a magyar magánfogyasztást?

Es vajjon mivel érhetik el ezt a célt, ha nem az osztrák ipar elleni bojkott hirdetésével?

Ma az egész ország forrong és a felizgatott kedélyek szivesen ragadnak meg minden alkalmat a cselekvésre. És kínálkozik e ebben a sivár helyzetben a cselekvésre sebb alkalom, mint az, melyre rámutatunk? Vonjuk hát be a magyar iparpártolás ügyét a nemzeti küzdelem zománcával, és bontsuk ki végre igazán a nemzeti iparpártolás lobogóját.

Kétségtelenül bebizonyított tény, hogy ezt a küzdelmet azoknak kell vezetni, a kik szellemi és lelki erejükkel irányítják az egész nemzeti hadjáratot, a kiknek szavára produktív alapot nyer a szilaj harc és a csatározások ideje nem fog teljesen terméktelenül lezajlani a magyar közgazdasági élet felett.

Ne mondják, hogy kalmár szellem beszél belőlünk, ne mondják, hogy a nemzeti ipar nem tud áldozatokat hozni és nem tud várni egy jobb, egy sebb jövő reményében! A magyar iparosok példásan viselkedtek az egész hadjárat folyamán és az ő jajsavuk sohasem vegyült bele a támadó hadosztályok lelkes csatakiáltásába. De ép azért, mert így viselkedtek, kötelessége a harc vezéreinek megragadni ezt a nagy, ezt a szép alkalmat, hogy megmentsek ezt az ipart a lassu elvöröséstől.

Gondolják meg milyen nehéz lesz a nagy győzelem után újra felépíteni a nemzeti fejlődésnek ezt a védbástyáját, gondolják meg, milyen méltányos az a kívánság, hogy a mikor megkondulnak a békeharangok, a mikor összegyűlnek a győztesek a diadalmi ünnepélyre, a magyar ipar a győztesek között legyen és ne a halottak között pihenjen.

Dicső és szent dolog a hazáért meg-

Nos, hát ezekről az évről kell beszélgetnünk... Ne türelmetlenkedjék, kérem, hanem hallgasson meg nyugodtan.

Amikor feleségül vettem Geneviét, én gazdag voltam, ő pedig teljesen vagyontalan. De tündöklő szépsége és üde ifjúsága fejedelmi hozomány volt nekem, aki valóságban az atya lehettem volna. Soba sem érzett férfi szíve talán oly mélységes szenvedélyvel nő iránt, miat én szerettem és szeretem ma is Geneviét. De a szenvedély nem vakította el a gondolkozásomat és jól átértettem azt, hogy ez a fiatal teremtés nem viszonzhatja érzelmeimet, sőt nem is lehet boldog én mellett. Egész életem egyetlen célja az volt, hogy őt boldoggá tegyem. Elhalmoztam a fényűzés minden túzáival, kielégíttem minden szeszélyét és azt akartam, hogy bámulja mindenki benne a női szépség tükélyét.

— Mulass, — mondtam neki gyakran, — légy tékozló, mint királynőhöz illő.

Es minden jutalmam az volt, ha kedves mosolyal ezt a választ adta:

— Milyen jó ön!... köszönöm.

Néhány évig zanartalan volt boldogságom. Gyönyörködtem abban az általános tetszésben, a mely feleségemet követte s mi alatt ő mulatott, én két kézzel igyekeztem minél hatalmasabbá növelni a gazdagságomat.

Ekkor toppant be ön a mi életünkbe, ön, a fiatal, szép, asszonyok számára természet férfi s minden jeles tulajdonsága mel-

lett még vicomte is. Az ön udvarlásai, mesteri gyakorlottsága a női szívek meghódításában, esábitószavai maradhattak hatástalanok. Tekintetének izzó fényétől aztán felébredt a gyermek asszonyban a nő és egy napon megéreztem, hogy a tragédiám elkerülhetetlen.

Lássa, soká haboztam, sokat szenvedtem, de a szenvedélyes szerelem megfőkezett. Azt határoztam magamban, hogy a feleségen boldogságát nem dulom fel helmi drámai jelenettel, hanem megalkuszom a megmáshatatlanságban.

De a boszu nem alszik s így a büntető hatalmamot csakis önre irányítottam.

Az alatt a három év alatt, a mig ön a becsületemet elrabolta, barátság fejlődött közöttünk s e barátság alapján ön reám bízta a vagyona kezelését. Teljhatalmat nyertem ön fölött és... rövid leszek... tönkretettem önt. Ez a boszu sokkálta edesebb is, mintha egyszerűen megöltém volna önt. A mai napot választottam, hogy ezt önnek értesére adjam. Vegye tehát tudomásul, hogy ön koldussá lett! Ez azonban még nem minden. Felhasználtam ön könnyelműségét arra, hogy mindenféle gyanus vállalatba bevezessem. Egész légiónyi család vállalatnak az élén az ön neve szerepel; — az mit sem tesz, hogy erről önnek tudomása nem volt: ön olvasatlanul bár, de mégis aláírta szokat az okmányokat, a melyeket én ön elé tettem... A családtagok mérlege ime, betölt s a hullámok összecsapnak az ön feje fölött.

Egy két nap mulva letartóztatják önt és a bíróság, a mely önt a vádlottak padjára helyezi, fegyházba küldi a család vállalatok elnökét, még ha tíz annyi hőse volna is a vicomte urnak. Ime... csak ezt akartam önnek tudtára adni.

Gotard elhallgatott; a tekintetében azonban most már megvillant a szokásos mosoly. Nagy elégtétellel nézte, mint válik halottápaditá a fiatal főúr arcát.

Vicomte d'Ambleuse lelkeben fölkavarodott az egész történet, a melyről most tudomást szerzett. Látta magát, a mint nagy botrány középpontján állva, letépi róla a becsület tekintélyét és sárral tapodják ősi uevét. Ere egyszerre fölkiáltott:

— Nem, ez nem fog megtörténni! Nem, uram, engem nem visz a vádlottak padjára, mert ime, én magam adok önnek itt nyomban elégtételt... Isten önnel!

Pillanat alatt elővette finom mivű zseb-fegyverét, amelyet állandóan magánál hordott... a következő pillanatban átlőtt halantékkal bukott le Gotard asztala előtt.

A financier hozzá sietett és hosszasan nézte a halottat a lábai előtt. De aztán egyszerre megtelt a szeme könnyel és önkénytelenül a néhány szó tolt az ajkaira:

— Szegény Geneviéve, milyen boldogtalan lesz!

Henry Caen.

halni, de az a hadvezér, ki ok nélkül áldozza fel hadseregének egyik legerősebb részét, nem csakosorút érdemel, hanem magára zúdítja a jövő nemzedék átkát és kihívja a történelem becsmérlő kritikáját.

Egyház és iskola.

Beszédeggyítő tanfolyam. A siket-némák debreceni intézetének igazgatósága a dadogók és minden egyéb hibás beszédük számára tanfolyamot tart. A tanfolyam f. évi november 15-én kezdődik és egyfolytában öt, esetleg hat hónapig tart. Felvételt nyerhetnek rá mindkét nembeli hibás beszédűek. A tanfolyamon résztvevők igazolt szegénység esetén tandíjmentesek, különben pedig havonként 12 korona tandíjat fizetnek. Felvétel iránti megkeresések az intézet igazgatóságához intézendők. Ugyanott délután 4 és 5 órák között személyesen is jelentkezhetni.

Istentisztelet a reformáció emlékére. A reformáció emlékét a rendes nagy ünnepélyvel üli meg ez idén is a debreceni kollégium. Október 31-én ünnepi szünet lesz a Nagy templomban pedig a főiskolai kántus a tanítóképzedei énekhar közreműködésével a szokásos istentisztelet, melyen dr. Ferenczy Gyula akadémiai rektor prédikál és Csiky Lajos theol. dékán imádkozik.

Felesleges főispánok.

Nem találtam még bölcset, aki meg tudta volna fejteni, mire is jó az i betű fölött a pont. Mert e nélkül a pont nélkül éppen olyan i betű az i mintha a pontot fölébe bigyesztjük.

Eppen így vagyunk a főispánsággal is. Sőt még rosszabbul. Törvényhatóságaink fölött pöffeszkedő főispánjaink mind megannyi pont az i betű fölött se nem ár, se nem bán, az i betű fölött állás kifejlődött jellegével egyenesen elosofítja az önértékes magyar közigazgatást s nagy mértékben értelmére van a szabad és egészséges fejlődést magában hordozó vármegyei autonómiának.

A főispánság — lényegét tekintve — nem szervezeti része a közigazgatásnak. Ellenkezéleg, a főispán teljesen idegen s nagyon sokszor éppen ellenséges szervnek az eleme a vármegyék fölött. A vármegyei közhatalom ellenében képviseli a mindenkori kormányhatalmat.

Hogy milyen Magyarországon a kormányhatalom, erről éppen napjainkban is szomorú tapasztalatokat szervezhetünk. Csúfárság, de úgy van, hogy a kormányhatalom nálunk a nemzeti közérdeknek sohasem a fejlesztője, hanem éppen visszaszorítója, ellenséges letörője.

Az egészséges vármegyei autonómia legerősebb s leghatásosabb előmozdítója minden nemzeti közjónak, ennek az ellensúlyozására kell hát a vármegyék élére a főispán.

Főispánjaink betöltötték a mulban ezt a szerepüket, nem remélhetünk működésükről jobbat a jövőben se.

Csendesen, alattomosan ásiák az 1867. év óta volt mindenkori kormányaink a magyar függetlenség s becületos önérték sirját s a vármegyékben csendes, alattomos funérátorokként szolgáltak a szomorú temetéshez a főispánok. A magyar nemzet aludt, nem védekezett. Könnyű volt vele elbánni akaratuk szerint.

Ma más idő van. A nemzet felébredt s látva a gyalátságos munkát, mit vele követnek, védekezik.

Az ellenségéről lehullt az álarc, Nyílt erőszakkal harcol ellenünk a bécsi hatalom budapesti kirendeltsége, a magyar kormány igazabb néven darabant szolgahad!

Orcapüítő a magyar nemzetre! Nyílt ellenségei vezetik országát kormányát. Nyílt ellenségei, vére árulói. Veszedelemesebb minczen ellenségnél. Vértagadó, renegát népség!

Most kezdődik csak a pokoli munka. Szervezik a bandát, a nemzeti jogok citikus banditáit. Főispáni hóhérlégények kellenek

minden vármegyébe. Elvadtak erők, kik mindenre képesek. Folyik a mustrálás. A régiék közül sok nem válik be a szörnyű munkára, ami következik. Új erők kellenek.

Negyven új főispánt neveztek ki a közeli napokban. Sötét alakok, kiket nem ismert, nem tudott eddig senki, bujnak elő szolgálatra készen. Lesznek tehát, akik nem lesznek vissza a hóhéri vörös frakk viselésétől se. Nem riad fel lelküsmertük, ha nemzetük elleni munkára kell is e frakktól felöltönnök. A közeli napokban már megjelennek vármegyéinkben e kormányi pribékek. Készen vagyunk a fogadásukra. Várjuk eljövételüket.

Tudják a vármegyék a nemzetük iránt való kötelezettségüket. Teljesítik is azt. A törvényhatóságok kurtán bánhatnak el a főispánokkal. Van joguk, van módjuk hathatósan erre. Legelőbb is nem iktatják be a főispáni székbe. Aztán jön a többi, ami ebből folyik.

Ellensége a darabankormányt a nemzetnek, ellensége lesz tehát megyei helytartója, a főispán is. Ehez képest kell vele elbánni.

Undrító a szerepe, undorral kell tőle elfordulni, mint a belpoklostól.

Ki fogjuk verni közöttünk az ellenünk jövő főispánokat. De ez ne legyen elég. Gyökerestül tépjük ki a bajt nemzetünk testéből.

Be kell szüntetni törvényhozásilag a főispáni állást. Fölösleges és vezedelmes! Pokolba vele, nem kell sine cura. Verejtékünkkel mért tápláljuk az ellenségünket?

Hajdúvármegye.

Rákosi Viktor beszámolója. Vasárnap délelőtt tartotta beszámoló beszédét Hajdunánáson Rákosi Viktor, a kerület népszerű képviselője, aki Papp Elek és Kovács Gyula képviselők, dr. Déghy Ödön budapesti, dr. Kardos Samu és dr. Király Péter debreceni ügyvédek kíséretében érkezett délelőtt 10 órakor Hajdunánásra. A szakadó eső dacára óriási közönség vonult ki a vasúti állomásra, ahol a vendégeket zeneszóval fogadták. A bevonulás a Boockay-térre a Rákóci-induló lelkesítő hangjai mellett történt. Brassay Károly dr. pártelnök üdvözölte a vendégeket, majd Rákosi Viktor mondta el beszámolóját. A válsággal, de különösen a nemzet vezéreinek bécsi fogadtatásával foglalkozott, amelynek csaknem szemtanuja volt, mert a vezéreket ő is felkísérte Bécsbe. A beszámolót nagy tetszéssel fogadták a választók, úgy szintén Papp Elek és Kovács Gyula beszédeit is. Beszélt még dr. Király Péter is, utánna pedig dr. Brassay Károly határozati javaslatot terjesztett elő, amelyet nagy lelkesedéssel elfogadtak. A javaslatban bizalmat szavaztak a vezéreknek, az őket ért sérelmet a nemzet sérelmének nyilvánították és bizalmat szavaztak Kossuth Ferencnek és gróf Apponyi Albertnek, akiket táviratban üdvözöltek. Délben a vendégeket és hajdunánási vezető férfiakat Brassay Károly pártelnök, este pedig Benkő Lajos ref. lelkész látta vendégül, ahol muzsikaszó mellett szórakoztak a hajnali órákig.

Az állatbetegségek. A hivatalos „Földművelési értesítő” kimutatása szerint Hajdúszoboszlón és Nádudvaron a takonykór és bőrféreg, Mikepéren pedig a juh-himlő lépett fel.

Hajdudorog ünnepe. Fircák Gyula püspök vasárnap avatta fel a hajdudorogi ujonan épült g. kath. iskolát. Az ünnepség nagyüzabásu volt, s a hajdu magyar község emlékében a tegnapi nap mindig fényes lesz. Fircák Gyula püspök szombatn este érkezett meg Hajdudorogra. A vasúti állomáson nagyüzabásu és előkelő közönség várta a főpásztort, Rásó Gyula alispán lelkész meleg

szavakban üdvözölte a főpásztort, aki szíves szavakban köszönte meg a fogadást. A fellobogóztott fő utcán keresztül vonult be a nagy kocsitábor. Vasárnap délelőtt 9 órakor Fircák püspök misét mondott a templomban, a mely után kezdetét vette az iskola felavatás. A felavatás után Fircák fogadta a tisztelgőket. Este a lelkész lakon vacsora volt, amelyen lelkészen ünnepelték a bazafias főpásztort.

Az önkéntes ujoncozás. A katonai hatóságok kutyába se veszik már a törvényt. Belépési nyilatkozat, sőt szülői beleegyezés nélkül besorozzák már az önként jelentkező legényeket. Balmazújvárosról írja levelezőnk, hogy Német Gábor ottani lakos 19 éves fiát is így sorozták be a debreceni 39 ik gyalogezredbe — szülői akarata ellenére. A fiut pusztán a keresztlevele alapján sorozták be. Az elkeseredett apa az esetet feljelentette a hatóságnál.

Tűz. Vámospécséről írja levelezőnk, hogy ott Hunyadi Lajos szegény kis gazda háza leégett. A kár részben az 500 korona biztosításból megtérül.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás.

„Quid sunt regna sine legibus — magna latrocinia”
„Quid leges sine moribus? — vano proficiunt”.

Debrecen szab. kir. város tekintetes és nemes Tanácsát illeti meg az érdem és elismerés az ország és nemzet előtt, hogy nekem, egyik szerény, de hű polgárának lehetővé tette, hogy „Régi Okiratok és Levelek Tára” cím alatt tisztán tudományos célokat követő és szolgáló havi folyóiratot indíthassak meg. Mert Debrecen város tekintetes és nemes Tanácsa volt az, mely 1905. évi szeptember 18 án 12,192—1905. sz. alatti hozott határozatával kimondotta, hogy vállalatomat közhasznúnak ismeri el és mint ilyen nemcsak erkölcsi, de anyagi támogatásban is részesíti. Nem kisebb érdem és elismerés illeti ama nemesi és főnemesi családokat, u. m. a Losonczy, a Szilágyi, az Ujfalvy és a Várady régi nemesi családokat, továbbá a Jósika, Perényi, Teleki és Wesselényi főnemesi családokat, melyek az általam alapított folyóirat számára ősi családi levéltáraiknak számos becses okiratát és levelét engedték át. És nem kisebb elismerés illeti a tudományokban és az irodalomban kimagasló ama férfiakat, akik első felhívásomra minden anyagi haszon és önérték nélkül munkatársaimmá lettek és akiknek tehetségét és érdemeit egyenként és egyéneknél e helyen csak azért nem sorolhatom fel, mert ezáltal megbántanám az ő ideálisan gondolkodó lelküket, nemes szerénységüket. De attól még ők sem tilthatnak el, hogy mély hálámát és forró köszönetemet azon nemes elhatározásukért, hogy az általam kitűzött zászló alá olyan nemes hévvel és tiszta önzetlenséggel összeroglettek, e helyütt ki ne fejezzem.

Ezek után külön „Program”-ot adni feleslegesnek tartom. A program benne van és benne él nemcsak az én lelkemben, de benne van és benne él minden egyes munkatársam szívében. Ezek hosszú során át jártam, fáradtam, míg felkutattam és összehordottam a történelem és irodalom történetének nagyszámú és nagyfontosságú kincseit és emlékeit, melyek egy részét a debreceni városi múzeumban, másik részét pedig e könyv gyűjteményemben helyeztem el.

Hogy mikből áll az én okirat- és levélgyűjteményem, az részletesen meg van írva a „Debrecen” 1905. évi szeptember 18 iki számában. E helyett csak röviden említem fel, hogy eltekintve az Árpádok, Anjouk és Hunyadiak korából származó ritkaság számba menő oklevelektől, tömegesen hevernek gyűjteményemben a habsburg-házból első kirá-

lyok, továbbá János és János Zsigmond magyar királyok, a Báthoryak, Bocskay István, Bethlen Gábor, Rákóczi György, I. Rákóczi Ferencz, II. Rákóczi Ferencz, Apaffy Mihály erdélyi fejedelmek korából való latin és magyar nyelvű okiratok és levelek. Nem csekélyebb értékkel bírnak az utolsó magyar nemzeti nádornak, gróf Batthyány Lajosnak és a nyelvújítás első bajnokainak: Révay Miklósnak, Péczely Józsefnek, Bacskányi Jánosnak és Kazinczy Ferencnek báró Orczy Lőrinczhez intézett levelei. De mindezeknél nagyobb becsűek és a magyar nemzet újjászületésének történetére fontosabbak azok az okiratok, levelek, naplók és feljegyzések, melyek egyrésze Széchenyi, Wesselényi és Kossuth, másik része Deák, Jósika és Teleki kezeitől származnak és amelyeknek bizonyos sorrendben való közkiacsi tétele elsőrendű feladatát képezendik ezen folyóiratnak.

Nem kell azonban senkinek sem hinni, hogy az általam megindított folyóiratban egyedül és kizárólag az én ereklje gyűjteményemben levő adatokat, okiratokat és leveleket fogom közölni. A cél, melyet magam elé tűztem, ilyen hiányos eszközökkel nem volna elérhető. Én nemcsak Debrecen városának, de az egész magyar nemzet kulturáját kívánom és akarom csekély erőm- és tehetségemhez mérten szolgálni és előmozdítani. Ehhez pedig az én erőm és ereklje gyűjteményem magában nem elegendő. Ezért kellett nekem olyan munkatársakat keresni és megnyerni, kiknek nevék és irodalmi működésük teljes biztosítékot nyújt arra nézve, hogy mindenkor csak jó és megbízható anyagot fognak szép és gondos feldolgozásban folyóiratom számára juttatni. Afelől tehát, hogy folyóiratom mindig változatos és gazdag tartalommal fog megjelenni, teljesen nyugodt vagyok, hiszen már ez idő szerint is nem hónapokra, de évekre szóló szebbnél-szebb, érdekesebbnél érdekesebb munkákkal vagyok ellátva.

De az sem tölt el aggodalommal, hogy vállalatomat a közönség részvétele fogja megölni. Hiszen az országnak 63 vármegyéje, 133 törvényhatósági joggal és illetve rendezett tanácsossal felruházott városa és 665 nyilvános jeleggel felruházott középiskolája van; a főrendiház született és illetve kinevezett tagjainak száma pedig meghaladja a 600-at; a magyar képviselőház tagjainak száma — a horvát képviselőket nem is számítva — a 400-at; közművelődési egyleteink és nyilvános könyvtáraink száma is meghaladja a 200-at; a kaszinók és olvasóegyletek száma pedig több ezerre rug. Lehetetlennek tartom tehát, hogy ilyen nagy kontinensből néhány száz előfizető ne kerülne elő. Lehetetlennek különösen abban az esetben, ha a napi és szakcsajtó ezt a vállalkozásomat is ép oly szívesen fogja üdvözölni, amiként ezt a nagy Wesselényiről írott két kötetes munkámmal szemben cselekedte.

A reform korszak két legnagyobb emberének Wesselényi Miklósnak és Széchenyi Istvánnak jelmondatát egyesítve „Nunquam retro” és „Si deus pro nobis, quis est contra nos” — lépek emelt fővel, hívő lélekkel és bizodalmas szíjjel a művelt magyar közönség elé, kérve annak nemes jóindulatát és szíves pártfogását azzal az ünnepélyes fogadalommal, hogy ezt a nemes jóindulatot és szíves pártfogást önzetlen és odaadó munkássággal kiérdemleni és kivívni léssen életem legtisztább törekvése, legszentebb feladata.

Debrecen, 1905. évi október 10-én.

Dr. Kardos Samu.

Régi okiratok és levelek tára. Havi folyóirat az irodalom és történelem köréből. Alapította és Debrecen szabad királyi város tanácsának támogatásával kiadja dr. Kardos Samu felelős szerkesztő. Főmunkatársak: Ujhely Géza Budapest és Zoltai Lajos Deb-

recen. Rendes munkatársak: Ifj. Komlóssy Arthur fogalmazó és országos levéltárban Budapesten. Dr. Lengyel Miklós a décsi királyi főgimnázium tanára. Dr. Magasházy Béla Borsod vármegye főlevéltárnoka. Dr. Apsay Mihály János Máramaros vármegye főügyésze. Oláh Gábor a debreceni kollégium s. könyvtárnoka. Petrovay György földbírtos Nagykőrű. Révész Kálmán ev. ref. esperes Kassán. Dr. Sebess Dénes országgyűlési képviselő M.-Vásárhelyen. Simon Géza a m.-szigeti evang. ref. lyceum főkönyvtárnoka. Dr. gróf Wass György vármegyei aljegyző Deésen. Dr. Versényi György az Erdélyi Irod. Társaság főtájkára Kolozsvárt. Dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő Nagyszébenben. Előfizetési díj: Egy évre 12 korona. Fél évre 6 korona. Egyes füzet ára 1 korona. Mindennemű leveleket, előfizetési pénzeket és hirdetési díjakat a szerkesztő címére (Debrecen, Piac u. 58. I. e.) kell beküldeni.

Bizományosok: 1. Budapesten: Ranschburg Gusztáv, Ferenciek-ter. 2. Debrecenben: Hegedűs és Sándor, Kossuth utca. 3. Kolozsvárt: Stein János, Deák-Ferenc utca. 4. Miskolcon: László Adolf könyvkereskedése.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Hétfő, okt. 23. „Ember tragédiája”, drámai költemény.

Kedd, okt. 24. „Vasgyáros”, színmű.

Szerda, okt. 25. „Erény utjai”, vígjáték.

Csütörtök, okt. 26. „Suhanc”, operette.

Péntek, okt. 27. „Ember tragédiája”, drámai költemény.

Szombat, okt. 28. „Ember tragédiája”, drámai költemény.

Vasárnap délután a „János vitéz” ment. A címszerepét ezúttal nem nő, hanem Arkossy Vilmos játszotta és pedig tisztességes sikerrel. Este „Az ember tragédiája” került színpadra a régi szereposztásban, hálás közönség előtt, bár az új szereposztás itt se ártana.

Vasgyáros. Kedden este kerül színpadra Ohnet György jól ösmert színműve. E darabban fog bemutatkozni a társulat újonnan szerződött tagja. Polgár Ilona Athenais szerepében. Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

HIREK.

Firczak Gyula Debrecenben, A munkácsi g. kath. püspök, a hazafias magyar érzéséről ösmert Firczak Gyula ma reggel Hajdudorogról Debrecenbe érkezett. Dél-élt látogatást tett Domahidy Elemér főispánnál, Rásó Gyula alispánnál, dr. Wolofka Nándor r. kath. vál. püspök plébánosnál, Kerekes Géza g. hath. gondnoknál. A főpap ma este fog hazáig utazni Munkácsra.

Nem lesz eskütétel. Az ex-lex miatt sok minden egyéb között egy katonai parádé is elmarad. Tudvalevőleg minden évben november 1-én szokták megtartani a besorozott újoncok ünnepélyes eskütételét. Ez az eskütétel az idén elmarad. Az egész helyőrséghez összesen mintegy 15-20 önként jelentkező újone vonult be, akiket külön nem esketnek föl. Az újoneozásra minden teljesen készen áll s ha az indemnitás meg lesz, (amire ugyan várhatnak!) nyomban végrehajtják a sorozás munkáját. Ez esetben az eskütételt május elsején tartják

meg. Az öreg katonákat csak december 31-ig tarthatják bent s ekkor a póttartalékosokat hívják be a rendes időre felváltva. Az öreg katonáknak elengednek három hadgyakorlatot.

Esküvő. Tichy Antal máv. mérnök ma délután esküvőt kötött hűségét Szilágyi Imre ügyvéd bájos leányának, Margit kissasszonynak. Az esküvőn előkelő násznap vett részt.

Batthyány Lajos gróf szobra. Atzél Béla báró fővárosi bizottsági tag, 1899 évben azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy Batthyány Lajos gróf az első alkotmányos miniszterelnök emlékére Budapesten s lehetőleg az egykori Újépület területén szobrot emeljenek. Az indítványt a közgyűlés kiadta a képzőművészeti bizottságnak, amely azt javasolta, hogy a Szabadság-harc-szobor föllállításáig hagyják az ügyet függőben, mert ennek a keretében Batthyány emléke is méltó módon örökíthető meg. A tanács Batthyány alakjának kimagasló voltánál fogva mulasztásnak, sőt hálátlanságnak tartaná a nemzet részéről, ha az ő dícső emlékét külön szoborban is meg nem örökítenék. Ezért most azt az indítványt terjeszti a közgyűlés elé, mondja ki, hogy Budapesten szobrot emel Batthyány Lajos grófnak, a társadalom tárogatásával. A főváros közgyűlése szavazzon meg a szoborra 40.000 koronát, amelyet a jövő évtől fogva vesznek föl a költségvetésbe évi 10.000 koronás részletekben. Fölhívja a közgyűlés a tanácsot, hogy a szoborbizottságot alakítsa meg, a társadalmi bizottságokat hívja föl adakozásra s általában tegyen javaslatot a szobor helye és a gyűjtés megindítása tekintetében.

Lovak kerestetnek levágásra. Budapesten és Kolozsvárott alig állították föl a lószárszársekeket, oly nagy a lóhus kelendősége, hogy már a Hajduságban is járnak ügynökök, a kik levágásra való lovakat keresnek. A kereslet eszmét adott a kis gazdáknak, a kik most az olyan lovakat, mint a mindeket ezelőtt a bőrük árért szívesen odaadtak a cigányoknak s pásztoroknak, a kik ebsikkel etették föl a lóhusát, most a lehetőségig hizlalják s aránylag elég jó ár mellett értékesítik. Egyik vidéki földbirtokos maga is próbát tett a lóhussal. Lovat vágattott s nagy vadászársaságot hívott egybe s a vacsorához lópecsenyét szolgáltatott. Amint az asztalhoz ült az éhes társaság, a házigazda bejelentette, hogy lóhust tálltak. Az urak nagyott kacagtak s kiűtötték, hogy a gazda csak azért beszél lóhusról, hogy megmaradjon a pecsenyéje. Ez csak fogás akart lenni. És a vadásztársaság alaposan jóllakott a lóhusból. Kitűnően ízlett. Mindenki marhaus gyanánt ette. Másnap a „lófej” és „ló-láb” bemutatása után győződtek csak meg a valóságról s ebédre, vacsorára már a legszívesebben marasztalás dacára se voltak kaphatók.

Küzdelem a magyar szóért. Nem az erdélyi havasokról, hanem Magyarországon székes fővárosáról van szó. Budapest ugyanis a józsefvárosi-plébánia-templomában eddig is nagyon sok volt a tót és német istentisztelet. Alig volt néha magyar istentisztelet. Pedig a főváros statisztikai hivatalának a legutóbbi népszámlálás eredményéről tegnap kiadott beszámolója alaposan rácafol arra a híresztelésre, hogy idegen nyelvű istentiszteletet kell tartani, mert nagyon sok német és tót hívó van a kerületben. A névszámlálás ada-

AZ UJDIVATU óra, ékszer, ezüstneműek remekét
legnagyobb választékban,
olcsóbban mint bárhol az országban Debrecenben egyedül Lőfkovitsnál kaphatók.

tal szerint a főváros katolikus lakóinak kilencven százaléka beszél magyarul. A Józsefváros népessége az átlagot is meghaladja, mert a kerület lakóinak kilencvenhárom százaléka beszél magyarul, s a katolikus hívőknek mindössze tizenkét százaléka tud tótul beszélni, de a tótoknak is 59 százaléka beszél magyarul. A hitét tehát nem követeli meg, — hogy az idegen nyelv ki-azorítsa a magyar nyelvet a főváros templomaiból, s azért jogosult a tanácsnak az a javaslata, hogy a főváros az új józsefvárosi plébános bemutatkozó levelében a következő kikötést vegye föl: „Kegyuri jogánál fogva egyttal elvárja, sőt kötelezőleg ki is köti a székesfőváros közönsége, hogy az ünnep- és vasárnapokon a más nyelvű hívők részére a reggeli órákban esetleg tartott külön misén kívül a többi összes isteni tiszteletet, időszakos ajtószolgálatok, szent beszédek, közimák s a hivekhez intézett mindennemű közlések a kogyurasága alá tartozó eme plébánia-templomban jövőben kizárólag magyar nyelven tartassanak meg.” Szomorú, hogy a magyar szóért még a fővárosban is küzdeni kell.

— **Vasárnapi alakok.** A rendőrségnek ugyancsak kemény vasárnapja volt. Sóvágó Gábor részeg állapotban nekitámadt mindenkinek az utcán a botjával. Először özv. Tóth Ferencné, azután Bujdosó Zsuzsanna leányt, végül két diákot kergetett meg. A diühöngőt bekísérték. Pleicher Mihály szökött át az utcán csavargott. Elcsipték. — Ecsedi Mária a mázsaház mögött a fuszársággal a polgárság és katonaság közti jó viszonyt ápolgatta, míg a rendőrség közbe nem lépett. — Tórk András, Baner Tódor, Varga Péter és Balog András a rendőrökkel tüztek össze kapatos fejjel, ugyanezt eszelekedtek Szoboszlói János fuvaros és Csicó Gyula cipész is. A kihágási eljárást valamennyi ellen megindították.

— **Szerencsétlenül járt malomtulajdonos.** Szatmárról írja levelezőnk, hogy Pál Sándor gőzmalomtulajdonost szombaton délután a malomban a gépkerék homlokán aujtotta s holtan rogyott össze. Pál mindössze két héttel ezelőtt nősült. A szerencsétlen, ifjú asszonyka iránt általános a részvétel.

— **Az „önkéntes” öngyilkossága.** Nagy-Kereki községből jött Debrecenben Barckey János, a falu legdalásabb legénye. Szerelmi ügye volt a szegény fiúnak, azért jelentkezett önként katonának, a mikor igen kevés legény adja oda magát a közös hadseregnek. A debreceni 39. k. gyalogezredben be is sorozták és a 14-ik században osztották be. A rideg katona élet elkeserítette a szabad élethez szokott fiút s a kemény szalmaszákba kisírta könyeit. Vasárnapután, a mikor már csendes volt a laktanya, kilopódzott a kaszárnya egyik rejtett zugába és ott felakasztotta magát. Késő délután találták meg a szerencsétlen fiú holttestét. Beszállították csapatkórház halottas házába.

— **Emberért 300, kecskéért 40.000 korona.** Podolinban a községi bika Fábis Jakab odaváló lakost halálra döfte; az áldozat özvegye a községtől 300 korona kártérítést követel és eziránt keresetet ad be a lőcsei törvényszékhez, Hohenlohe herceg szintén keresetet adott be a lőcsei törvényszéken Radnai J. dr. rókusi orvos ellen 40.000 korona erejéig, mert a hercegnek egyik kaukázusi kőszáli kecskáját lelőtte. Jellemző!

— **Hamis amerikai bankók.** Petho Lyuba macsevicsi illetőségű napszámos három héttel ezelőtt tért vissza Amerikából. Megtakarított pénze közt 100 dolláros bankjegy is volt, amelyet egyik fehértemplomi pénzintézetnél akart felváltani. A bankjegy hamisítványnak bizonyult. A hamisítvány alapját eredeti 3 dolláros bankjegy képezi, melynek értékjelzése három helyen igen ügyesen a száz-dolláros bankjegyek utánzott

értékjelzésével van átragasztva, úgy, hogy a csalás könnyen nem észlelhető. — Az amerikai kivándorlás önmagától meg fog szűnni, mert a szegény munkás, ki éveken át nagy nehézségekkel és küzdelmekkel néhány garast összelakarit, mert már nem biztos, hogy nem e hamis pénzzel fizetik.

— **Halál vérmérgezés miatt.** Több-ször irtuak már Jóna Dániel szerencsétlen esetéről. Pár nap előtt kocsin jött be Jóna, a vérvölgyi pusztáról pajtásaival együtt. A kocsiiban fegyver volt, a mely elszűlt s a golyó Jóna karján ment keresztül. A fiatal iparossegédet a kórházba vitték, a hol gondosan ápolták. Szombaton a karját is levágták. Segíteni azonban nem lehetett rajta. A karja üszkösödni kezdett s a szegény fiatal ember vasárnap déluán óriási kínok között meghalt.

— **Összevagdalta a kezét.** Varga Péter mázoló nagy barátja az itálnak és amikor teheti nagy buzgalommal öntözgeti azzal a torkát. Öreg hiba már nála, hogy ilyen alkalommal kegyetlenül be szokott rútyenteni, amikor pedig nagyon veszedelmes hangulatban van. A járókelőknek nagy bosszúságára bebizonyította ezt tegnap is a derék iparos. Négykézláb ügetett hazafelé Faragó-utcán miközben ordított, harapott és rugkapált, valósággal megriasztotta az utca népét. Sárosan, lueskosan érkezett haza lakására, ahol nagy nehezen feltápáskodva első dolga volt a feleségére rátámadni, aki kitért előle és mooskolni kezdte. Erre aztán annyira dühbe jött, hogy ököllel beverte lakásának utcára nyíló ablakait. Ez pedig nagyon meggondolatlan eszelekedett volt tőle, mert az üvegeserepek összevagdalták a kezét és olyan súlyosan megsebesítették, hogy be kellett szállítani a kórházba gyógykezelés végett. A lecke azonban nem ártott a dícső férfúnak, akinek most egyidőre alkalmasint lelohadt a nyakolaj iránti rokonszenve.

— **Merénylő baka.** Pártlan vakmerőséggel akarta megabolni Stefan János Fazekas Mihály-utca 4. sz. a. lakó munkást Csordás János a 3. gyalogezred bakája. Az elvetemült baka a Csapó-utcán támadt rá áldozatára és pénzt követelt tőle, miközben fojtogatta, majd szuronyt rántott rá. Stefan rénülten menekült. Nagy lelkielansággal vall az a körülmény, hogy a forgalmas Csapó-utcán este 7—8 óra közt történt ez és senki sem ment a szorongatott helyzetben levő ember segítségére. A merénylő bakát letartóztatták.

— **Elfogott tolvaj.** A múlt hónapban emelt panaszt a rendőrségen Babotán János mipepéresi juhász, hogy Kovács Imre 14 korona értékű ruháit ellopta. A tolvajt a rendőrség hosszas nyomozás után elfogta.

— **Bűnös asszonyok és leányok.** A bácsmegyei Zsablza községben számos gyermekölés és angyalcsinálás történt az utóbbi időben, a melyeknek Nikowitz Emil ottani rendőrfelügyelő akad: a nyomára. Csak az utolsó két napon is két gyermekölést és két angyalcsinálást derített ki s négy ilyenfajta büncselekmény nyomában van. A nyomozást megnehezíti az, hogy a főcinkos: az angyalcsináló Csordárné, született Tapavisa Danica nevű szerb asszony, október tizenkilencedikén szublimát-oldattal elemésztette magát. Az eddigi kutatás eredménye szerint Mezey Istvánó, született Horváth L. 22 éves napszámosné egy héttel ezelőtt ujszülött csecsemőjét kutyádörbe dobta. A gyermeket három nappal ezelőtt két arra menő munkás találta meg holtan. A gyilkos asszonyt letartóztatták. Tettét azért követte el, mert a csecsemő még leánykorának bűnös gyümölese és nem akarta, hogy férje, a kivel az idén június hónapjában esküdt meg, tudjon a dologról. A második gyermekölést Cserepes Agostonné, Horváth Julea zasbljai napszámosné követte el. Még a múlt év november hónapjában született fiugyermekét megfojtotta és

a kertben elásta. Cserepesné beismerte tettét, mire letartóztatták. Major Erzsébet családleányt lakodalma előtti napon letartóztatták angyalcsinálásért. Végül hasonló ok miatt letartóztatták Hock Erzsébet családleányt is.

x Ismét érdekes felfedezés, hogy a legjobb és a legfűlbemeszőbb hangu zongorák, pianók, cimbalmok és legjobb mester-hegedűk, ugyszintén harmoniumok és mindenféle hangszerek, a jó hírnévnek örvendő Komáromi M. műhangszerkészítő-cégnél szerezhetők be legjutányosabban. József-kir.-herceg-utca 2. szám Bika-szálloda mellett. A t. zenekedvelő közönség szives figyelmét felhívjuk, hogy a fentnevezett cég raktárát csak megtekinteni sziveskedjék, mert itt mindenféle hangszerből nagy a választék és részletfizetésre is kapható. Szakszerű műhely, mely élén egy derék üzletvezető van, ki már mint mester, éremmel és oklevéllel van kitüntetve és már az 1896. országos kiállításon egy hírneves cégnek az ő általa készített hangszere lett kiállítva, egyszersmind Komáromi-cég kitűnő zongorahangoló. Hangolást vidéken is elfogad.

x Magyar ember nem használ mást csak a híres Hajdusági pedrót, mely legjobb bajusznövesztő és ápolószer az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 dőboz 2 korona 15 filléért utánvéttel bűrmentve küld a készítő: Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, Debrecen Kossuth utca 8.

TÁVIRATOK.

Vezérő-bizottsági ülés.

Budapest, október 23. A szövetség ellenzék vezérő-bizottsága ma délelőtt Kossuth Ferenc elnöklete alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak gróf Apponyi Albert, báró Bánffy Dezső, gróf Andrássy Gyula, gróf Zichy Aladár, Gulner Gyula, Szederkényi Nándor, Ugron Gábor, Hock János, báró Kaas Ivor, Tóth János, Thaly Kálmán, gróf Zichy Jenő, Holló Lajos, Polónyi Géza. Az elnök bejelentette Bartha Miklós halálát és melegen emlékezett meg a függetlenségi eszméért folytatott politikai és írói tevékenységéről. Polónyi Géza beszámolt a horvát és dalmát képviselőkkel folytatott tárgyalásairól, amelyet tudomásul vettek. A vezérő bizottság ezután köszönetet szavazott az ország törvényhatóságainak a nemzeti ellenállásban való részvételért. Végül állást foglalt a vezérő bizottság az ujonnan kinevezett darabont kormány ellen, de határozatát csak a holnap lapokban teszi közzé.

Darabontok programja.

Budapest, október 23. Az ujonnan kinevezett darabont kormány programja holnap vagy holnapután fog napvilágot látni a sajtóban. Tartalmazzon bármit is ez a program, az ország nem kíváncsi rá, mert azok iránt nincs bizalma, akik a programot adják. Még a bukottsza-badelvűpárt nagy része is tartózkodással fogadja a programot, amelyre többséget ugyan ebben az országban nem fog kapni a darabont-kormány.

Az orosz forradalom.

Moszkva, október 23. A moszkvai munkás-zendülés valóságos forradalom-má nőtte már ki magát. A kazáui vilamos világítás vezetőkeit a zendülő

munkások elvágta. A jaroslevi vonalon felszedték a vasuti síneket. Moszkvát teljesen elvágta a közlekedéstől. A városban az utcákon a katonaság és a munkások véres-csátákat vívnak.

Vizsgálat a Zeysig-ügyben.

Budapest, október 23. A nagy port vert Zeysig ügyben a vizsgálat rövidesen véget fog érni. Bakonyi vizsgáló bíró ma délutánra beidézte Baneth Sándort, aki szintén vádlott, Dénes József máv. ellenőr letartóztatása ügyében még nem döntött a törvényszék vádтанácsa. Ma délután vagy holnap délelőtti lesz a döntés.

Az agyonvert képviselő.

Szabadka, október 23. Miloszavljevics Milán titeli országgyűlési képviselő gyilkosságot vallotta, hogy azért ölte meg az ügyvédet, mert tönkretette. Miloszavljevics a 15 csajkós község pörét vitte és ebben két millió korona ügyvédi díjat kötött ki. Rendkívül eszes, de pénzvágyó ember volt. Szabadkán nem is szerették.

KÖZGAZDASÁG.

Uj amerikai biztosító társaság. Az amerikai biztosító társaságok botránykrónikája kifogyhatatlan. Ezzel foglalkozik már hónapok óta a hivatalos vizsgáló-bizottság, ezzel a világsajtó és a közvélemény. A „New-York” és az „Epuitable” biztosító társaságok annyira kompromittáltak az amerikai vállalatokat, hogy a biztosító közönség a jövőben aligha fogja bizalmát megtisztelni ezeket az intézeteket. Ezért van komikus hatása annak a hírek, melyet most New-Yorkból táviratoznak, hogy amerikai tőkésék több új életbiztosító intézet alapítását tervezik. Ideugyan ne jöjjen több!

A budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

1905. okt. 23.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyarországi eredetű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) ———— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kilg-ig terjedő súlyban) ———— fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 135—137 fillérig. Fialat közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) 135—137 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 135—137 fillérig. — II. Magyarországi eredetű: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) ———— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ———— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 300 kilogramm feletti súlyban 136—137 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 134—135 fillérig. Könnyű páronként 160 kilogramm terjedő súlyban 131—134 fillérig. IV. Romániai eredetű (Stachl) I. Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) ———— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ———— fillérig. V. Szerbiai Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 138—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 135—136 fillérig. A hízott sertés felvásárlásának változatlansága.

REGÉNY-OSZARNOK.

Apáca és kegyencné.

Regény a bécsi életből.

Magyarcsította: Szabó Antal. 125

— A Praterstrasseban újra baj van, mondá Wencel fontos arccal.

— Talán újra torlaszokat akarnak emelni?

— Azt nem gondolnám. Nem is magát a Praterstrassét értem, hanem csak egy házat azon utcában, s nem politikai, hanem pénzügyi mozgalmat értek.

— Nem lenne ön szives magát érthe többet kifejezni?

— Ha önöknek valami követelése lenne Erlensteinnél, siessenek behajtani, mert el késnek vele.

— Köszönet a figyelmeztetésért barátaim, de hála istennek, ezen emberrel nem állunk összeköttetésben. Önök tehát azt hiszik...

— Mi nem hiszünk, hanem jó orruk van.

— Jó orruk van?

— Lássan ön, ha egy ilyen nagy bankháznál mindenki rémülten szaladgál fel s alá, — ha a szolgák semmit sem dolgoznak, suttognak, ha a raktárakban ötre azt mondják, hogy páros szám, ha az ügynökök jobbra balra izzadva futkárcznak, ha a könyvvezetők fel nem ütnek orrukat könyveikből s a cég tulajdonos a teljhatalmazottakkal és pénztárnokokkal zárt ajtóik mögött tanácskozik, akkor, mi mi megérezzük a bajt, mert orrunkban bizhatunk.

Lehetséges lenne ez? Egy ilyen ház!

— Az ég még nagyobb ház, és mégis beszűnteti néha a fizetést.

— Egy férfi, ki több millió ura!

— Háborus időben egy millió annyi, mint egy hering a cápának.

— Talán tévedtek: azonban nem ártana, ha az apróbb üzletembereket figyelmeztetnék, hogy mentseik meg vagyonukat.

— Már megtörtént.

A kiket ismerünk, már tudják mihez tartásuk magokat. Figyelmeztetve vannak.

— Ugy nyűszögnek a pénztárnál, mint a hangyák s a pénztárnok nem egy-két hajszálát tépte már ki mérgében.

— No, tehát ezen hatalmas ember is tapasztalni fogja, hogy minhen tett megnyeri a maga jutalmát. Mit gondoltak önök, nem lenne itt az ideje, feltámasztani halottunkat?

— Hogy jut ez önnek eszébe?

— Erlenstein urtól most már nem lehet félni. Mert bármit mondjanak önök, ő volt az, ki önöket az orgyilkosságra felbérelte.

— Hígyjen ön, amit akar, mi nem akadályozhatjuk absan.

— Mi tanácsosnak tartjuk hallgatni.

— Ha ön azonban azt hiszi, hogy a szerencsétlenség az ily gonosz embert jóvá teszi, akkor csalódik. Mennél nagyobb a szerencsétlensége, annál nagyobb az epéje. Az ön helyében még nem engedném meg a mi öregünknek, hogy a gyárból távozzék.

E percben az utcáról egy nő segélykiáltása hallatszott,

A három férfi hirtelen a kapuhoz rohant, s Laurát a táncosnót pillantotta meg, ki remegve felindultan támaszkodott a ház falához,

— Ön az Laura kisasszony? kiáltá Antal rémülten. Az istenért mi történt kegyeddél?

A táncosnő az utcán lefelé mutatott. Azon irányban egy rőt hajú fickó szaladt.

— Utána, utána, üldözzétek a gazembert! kiáltá Antal a két elválhatatlannak, míg maga a felajulásban levő táncosnővel foglalkozott.

De sem Muki, sem Wencel nem gondoltak arra, hogy a menekvőt üldözzék, hanem egészen elképedve bámultak utánna, s nem mozdultak helyükből.

(Folyt. köv.)

A vegyileg megvizsgált, amellott hatóságilag az arozbőrre ártalmatlannak talált

SZÓRVE SZTÓ

Itávolítja hölgyeknél az oly csunya, kellemetlen, arczszőrt gyökereitől, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdöszeg, finomságot és simaságot. Ára 7 koronás

Vidéki megrendelések diszkrétiten utánvét mellet eszközöl

Scmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Roncegno

Természetes Arsen-vas tartalmú forrás ismert és használt 1856-tól. Tekintélyes orvosok ajánlják, állandó használatra minden gyengélkedőnek. Verszegénység, Vértbetegségeknek, Malária és annak utókövetkezményeivel Bő-, Ideg- és Nőbetegségekkel és eszedowbetegségekkel stb. Kapható minden gyógyszerárban.

Nagy haszon!

Elsőrangú versenyt kizáró minden gazdaságban nélkülözhetetlen

Óriás sikerrel kipróbált

Erőtakarmany!!

vidéki vezérképviselések kerestének. Jó módú kereskedő referenciákkal felszerelt ajánlataikat intézzék.

Lux Mihály

gyáros

BUDAPEST, Múzeum-körút 7.

Egy nagy magyar osztályorsjegy

fogyójtóde állandó, ügyes és tisztességes

viszonteladók

előnyös feltételek mellett keres. Ajánlatok L. B. 355 alatt Haasenstein és Vagler céghez Budapest Dorottya-u. 9. Intézendők.

Elsőrendű

hízott vágott libákat

keres megvételre egy szárnys kereskedő. Ajánlatok „M. Z. 3343” jelíggel Haasenstein és Vöglerhez München intézendők.

En

ismerek egy bőrápoló szert, mely különösen mitesszerek, hőségkiütések elmulasztására és kellemes arczsín elérésére alkalmas. Nincs jobb és hathatósabb gyógyszer, mint a

BERGMANN-féle LILJOMTEJSZAPPAN

(védjegy: kőhegymászó)

Bergmann és Társa Teschen

Kapható darabonként 80 fillérért. Grész Nagy Ferencz gyógyszerárban.

Őszi vetésre ajánlok:

Eredeti impotált

Squarehead-buza vetőmagot.

Ára 1000 kilogrammonként 480 korona.

Szakszerű gazdaságban legfontosabb a vetőmag. Hiába minden művelés és trágyázás, ha nem használjuk a legnemesebb faj-vetőmagot. Gyakorlatilag és szaktudósok által be van igazolva, hogy a Squarehead-buzának az eddig termelt fajok felett következő előnyei vannak:

Minden talajban megterem.**A legjobban teleg.****Feltétlen biztonságot nyújt a vetés megdülése ellen.****A hazai buzáknál korábban érik.****A termés hozama átlagosan 16 métermázsa katasztrális holdankint.****MEZEY ZSIGMOND**

Budapest, V., Váci-ut 74. szám.

Kérjen prospektust!**Tiphus és hasonló járványok ellen a legbiztosabb óvszer a****NOXALL JR.**

a jelenkor legtökéletesebb, legkifejlesztettebb, a legolcsóbb és a legkisebb vizszűrője, mely az ivóvizet kristálytisztává és a legrosszabb vizet is élvezhetővé változtatja. Amerika, Angol, Belgium és Németországban több százezer van használatban. Minden felszerelés nélkül bárki is bármely vízvezeték csapjára könnyen feltehető.

Egy darab ára **K 22.50.**

Használati utasítással

Kapható:

AUER IGNAC-nál

Budapest, VIII., Kerepesi-ut 11. sz.

Telefon 55-38.

a NOXALL JR magahoni kizárólagos lerakata, valamint minden

műszaki és jobb vaskereskedésben,

N élkülözhetetlen minden háztartásban.**Jelzálogköleszőnők**

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül **gyárak és ipartelepek** is elfogadhatnak jelzálogot. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

Gyöngéldők

a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekek, vérszegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgalgó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szert **Dr. Hommel Halmatogenjét.**

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessenék kérni és senki se fogadjon el semmi féle utánzatot.

Idegbetegeknek

ajánljuk a 20 év óta fennálló és neves ideggyógyászok által mint kitűnő gyógymódot tartalmazó

Idegbetegségekről és Gutattésről szóló röpiratot**WEISZMANN ROMAN-tól**, mely röpirat immár a 20-ik kiadást érte el.A röpirat az „**EGYSZARVU**”-hoz címzett gyógyszer-tárban **DEBRECENBEN** kapható.**ESZENCIA**és ecetsavgyár keres minden nagyobb városban és vásároknban vegyeskereskedőknél és koresmárosoknál jólbevezetett **képviselőt****FIX FIZETÉS**és magas jutalék mellett ajánlatok „**B. N. 5803**” jeligével **Mosse Rudolf** Bécs, I. Seiterstätte 2. intézendők.**!Gyomorbajosoknak!**

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomorhajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomor fájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszor ajánlható mely kitűnő eredménnyel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már csúcsában elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jelek mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorégés, eszmör melyek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehányszori használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalom, sziv dobogás, álmatlanság, ugyanint vértörlés és máj, lép és a Pfortader módszernél a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű székelés által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmégannyi következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjék után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulzust ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

vidéki gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű örökséggel, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nősülési célból hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arc képpel ellátott ajánlatokat „Nősülni vágyó” címen a kiadóhivatal továbbítja.

Egy üzlethelyiség

a piac közelében kerestetik, bővebbet a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Fix fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságnál azonnali és állandó alkalmazást nyerne. Csakis intelligens, jó megjelenésű urak küldjék referenciáikkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen posta restanto.

Kiadó

A vámospécsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállóval ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Makulatur

Ujság papir) kapható a kiadóhivatalban.

Naponta

20-30 liter tejet megvételre keresek. Mórincz telep 20.

Nőruha varrótermünk

ujjonnal szervezve, annak vezetésére

Fülöp Sándor

birneves szabó mestert nyertük meg, hol

**Kabátokat, Angol-Costümeket,
Séta- és Alkalmiruhákat**

saját szöveteinkből

a legkényebb igényeknek is megfelelően rövid idő alatt jutányosan készítettünk

Bosznay J. és Társa

női divatterme

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCA 5. SZ.

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpácz-á

használata mellett.

22 év óta nagy sikerrel használtatik a buza üszög a kukorica korom és porüszög, az árpa, zab, burgonya megüszkösödése ellen. Egy csomag két mm. vetőmaghoz 50 fillér. Egy mm.-hoz 26 fillér. Kevésbé értékes utáztatoktól óvakodjunk.

Debrecenben kapható: Kontsek Géza, Máyer Jenő és Komlóssy Lajos urak üzletében.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VII. Windmühlgasse 33.

Nagyi urinó

arcának, keblének, kezeinek alapos ápolására sohasem használjon mást, mint a világhírű 1885. óta tör. védett KRIEGNER-féle

Crème de Marguerite.

Ezen nagyszerű készítményt kiváló tulajdonságai miatt számosan utánozzák, ez okból óva intem a nagyérdemű közönséget a silány utáztatoktól.

Kérjen mindig határozottan KRIEGNER-félét.

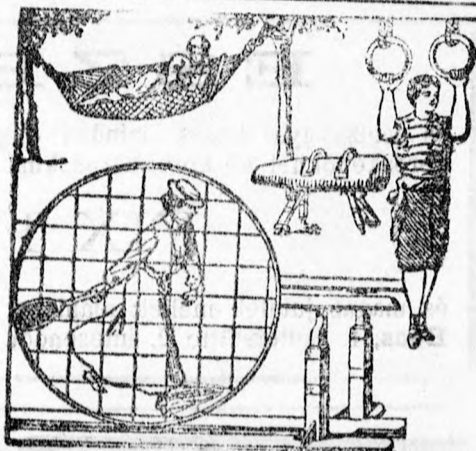
A Crème de Marguerite előnye, hogy mindennemű fém- és festő-anyag mentes, tehát teljesen ártalmatlan. Így éveken át használva sem támadja meg egészségét. Ártalmatlanságát hatósági bizonyítvány igazolja.

Eredeti nagy tégely 4 kor. — Próbategely 1 kor. —

Kriegner György

gyógyszertára a Magyar
Koronához Bpest, 8., Kálvin-tér.

Diszkrét postai szétküldés naponta.

Alapított 1878. Telefon 18-56.

Valódi angol

Tennis-játék,

tornaeszköz, függőgolyó, kerítőkötél, tekejáték, szék, ponyva és fehér kendőkötél legelőcsébb megbi-
ható beszerzési forrás.

Seffer Antal

sport-eszközök és kötélgyártó-telep

BUDAPEST,

IV., Károly-utca, boltos. 18.

(Kézponti városház épülete) a Eszék-utca felől szemben

Képes árjegyzék kívánatra legyen és bérmentve.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan
eszközöltetnek.

A legfinomabb

Calcium-Carbid

legalább 100 kilogramm vételnél

100 kilonként 28 korona.

50 kilós ládákban, vagy 100 kilós csomagolásban akármely állomásra szállítva, Magyarország főutverek in.

A szám-összeg előleges beküldése, vagy utánvét mellet kapható:

Società anonima per l'utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia Triest.

Császári és királyi műasztalosok, kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.